

Holbergdagene

MUSIKKENS VIRKNING

Musikknett Vest inviterer i samarbeid med Holbergdagene i Bergen 2009 til seminaret MUSIKKENS VIRKNING mandag 30. november og tirsdag 1. Desember. Sted: Griegakademiet – Institutt for musikk og Psykologisk fakultet, Christiesgt. 12, Auditorium 130. Tidsramme: Mandag 30.11: 10.00–18.00. Tirsdag 1.12.: 09.00–16.00.

Seminaret bygger videre på fjorårets arrangement, men utvides i år til to dager. Det blir innlegg på både engelske og nordiske språk. Nærmere programdetaljer kommer vi tilbake til.

Formålet med seminaret er å stimulere til tverrfaglig nytenkning omkring spørsmål som står sentralt i mange fagmiljø, men som sjelden diskuteres på tvers av fagdisiplinene: spørsmålet om musikkens virkning. Mange tilnærminger vil være aktuelle, både teoretiske, historiske, pedagogiske, terapeutiske og kunstneriske.

Seminaret vil bestå av key-noteinnlegg, utvalgte innlegg og/eller kunstneriske presentasjoner, og paneldebatt. Vi inviterer interesserte til å sende inn forslag (abstracts) til innlegg og/eller kunstneriske presentasjoner (varighet maks 30 min.) innen 2. november. I utvalget av innlegg/presentasjoner vektlegges tverrfaglig representasjon, men i key-noteinnleggene vil det i år være fokus på musikk sosiologiske innfallsvinkler på den ene siden og effekten av musikk på hjerne og kropp på den andre.

Vi skal komme tilbake med mer informasjon om key-note innlegg, men to navn står sentralt:

1. Professor Tia DeNora, Exeter. Se <http://huss.exeter.ac.uk/sociology/staff/denora/>
2. Professor Peter Vuust, Århus. Se <http://www.cfin.au.dk/petervuust>

Seminarkomiteén, som velger ut innlegg, består av:

- Professor/leder for Holbergdagene, Frode Thorsen, Griegakademiet, UiB
- Professor Brynjulf Stige, Griegakademiets senter for musikkterapiforskning (GAMUT), UiB
- Høgskolelektor Fred Ola Bjørnestad, HSH
- Førsteamanuensis Njål Vindenes, Griegakademiet, HiB

Innleggene honoreres ikke. Vi ber om at det om nødvendig søkes om støtte fra egen institusjon.

Komiteen har fått støtte til å dekke noen reise- og oppholdsutgifter for ansatte innenfor Musikknett Vest.

Forslag må inneholde:

- Kortfattet resymé av innlegget/presentasjonen, max. 200 ord
- tittel og eventuell institusjonstilhørighet
- kontaktinformasjon (e-postadresse og telefon)

VIRKER MUSIKKEN?

I Pythagorastradisjonen finner vi en todelt musikkforståelse. På den ene siden; musikk er klingende tall ("sfærenes harmoni") og på den andre siden; musikk kan påvirke og endre mennesker. Flere antikke anekdoter om musikkens virkning springer ut fra slike forestillinger. Mange vil kjenne passasjer av Platon (Staten) om instrumentenes, toneartenes og rytmenes påvirkningskraft.

Musikere på 16- og 1700-tallet formulerte teorier om musikkens virkning, med støtte i retorikken og affektlæren (humoralpatologien). Descartes *Les Passions de L'ame* (1646) ble viktig i den sammenheng. Enkelte leger var også opptatt av musikkens helbredende eller skadelige egenskaper, f.eks. 1700-talsmedisineren Ernst Anton Nicolai, som skrev *Die Verbindung der Musik mit der Artzneygelahrheit* (1745). Datidens teorier om musikkens virkning kan fortelle oss noe om hvordan musikken ble komponert, fremført og opplevd i samtiden, og dermed åpne for nye kunnskaper og opplevelser i dag. La oss også nevne Ludvig Holberg, som i første levnedsbrev forteller historien om da han i 1716 kom fra Paris til Amsterdam, syk av malaria, uten at leger kunne kurere ham. I Amsterdam traff han noen musikere som han kjente fra før. "De laante mig et instrument,

og vi spillede og hyggede oss hele Dagen til langt ud paa Natten." Dagen etter var feberen borte og han konkluderer: "på den Maade blev jeg, som ikke kunne kureres ved Medikamenter, helbredt ved Musik."

Den klassiske forestillingen om at musikkens virkning er reell og til og med forutsigbar, har stått sterkt i flere kulturer også senere. Innenfor politisk propaganda er eksemplene mange og til tider groteske. Nazistene sendte i 1942 ut direktiv om musikken på restauranter med den hensikt å begrense bruken av nedbrytende foxtrotrytmer, synkoperinger, pizzicato, improvisasjon og innslag med saksofoner og andre instrumenter "fremmed for tysk ånd". Det er som å høre et forvrengt ekko av Platon.

Ikke bare i musikkvitenskapen, men også innenfor flere fag i samfunns- og medievitenskapen, medisin og psykologi er det økende interesse for å studere effekteene av musikk. I musikkterapifaget, som henter impulser fra både helsefag og nyere musikkvitenskap og musikk sosiologi, foregår det diskusjoner beslektet med og/eller inspirert av de klassiske teoriene nevnt ovenfor. Slike refleksjoner er nødvendige, ikke minst i forhold til helsevesenets økende krav til evidensbasert praksis.

Det er god grunn til å holde diskusjonen om musikkens virkning gående og vi ser frem til å motta abstracts fra forskere, komponister og utøvere.

På vegne av komiteen

Frode Thorsen

FRIST FOR INNSENDING AV ABSTRACTS: 2. november

Sendes pr. E-post til: Frode.Thorsen@grieg.uib.no

